

ŠMARTINSKO JEZERO, OŽIVIMO GA

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorice:

Katja Brenko, 8. b

Špela Krobat, 8. b

Jana Hernavs, 8. b

OSNOVNA ŠOLA LAVA CELJE

Mentorici:

Metka Lesjak, prof.

Ana Novak, prof.

CELJE, 2004/2005

1. KAZALO

1. KAZALO	2
2. POVZETEK	3
3. UVOD	4
3.1. MNENJE STROKOVNJAKOV	7
3.2. DELO NA TERENU	10
3.2.1. RAZGOVORI	10
3.2.1.1. NA KMETIJAH	10
3.2.1.2. RIBIŠKA DRUŽINA	13
3.2.2. V KNJIŽNICI	14
3.3. ANKETA	14
3.3.1. RAZISKOVALNI REZULTATI IN OBDELAVA ANKETE	17
3.3.2. ANALIZA ANKETE	24
4. NAŠ PREDLOG TURISTIČNE PONUDBE	25
4.1. ŠMARTI	25
4.2. REKLAMA	27
4.3. NASTANITEV TURISTOV	29
4.4. REKREACIJA	30
4.4.1. REKREACIJA POZIMI	31
4.5. GOSTINSKA PONUDBA	32
4.6. ZABAVA	33
5. ZAKLJUČEK	34
6. LITERATURA	38

2. POVZETEK

Naše naselje je nastalo na tistem delu Celja, ki je bilo leta in leta močvirje. Potok Koprivnica je ob vsakem večjem nalivu poplavljal, namakal travnike in polja. Kmetje so imeli mnogo težav pri reševanju svojega pridelka, zato so rade volje prodali zemljišča v gradbene namene. Začelo je nastajati naselje. Ozemlje je bilo poplavno področje, zato se je naselje le počasi širilo.

Takrat, leta 1970 je nastalo Šmartinsko jezero. Z nastankom tega so se poplave ustavile, naselje se je začelo hitro širiti in pokazale so se potrebe po šoli, trgovini... Učenci naše šole jezero dobro poznamo, saj živimo blizu njega in nam ni vseeno, da se tam nič ne dogaja.

Lotile smo se raziskovanja možnosti turistične oživitve Šmartinskega jezera.

Pri raziskovanju smo uporabile metodo dela na terenu, kjer smo se pogovarjale z ljudmi. Zbirale smo intervjue prebivalcev ob jezeru, ribičev in naključnih sprehajalcev. Izvedle pa smo tudi anketo, v kateri je sodelovalo 56 naključno izbranih odraslih oseb.

Iz obdelave ankete je razvidno, da večina vprašanih na vsa vprašanja, ki neposredno vplivajo na potrditev hipotez, odgovarja pritrdilno.

Naše delo je bilo usmerjeno predvsem na raziskavo interesov sedanjih uporabnikov ponudbe Šmartinskega jezera, v nadaljnjem besedilu jezera, okoliških prebivalcev, ki bi v oživitvi dejavnosti lahko videli svojo priložnost, zanimivo pa bi bilo slišati dober predlog za skorajšnji začetek nove priložnosti.

Zaključujemo, da bo za oživitev Šmartinskega jezera, kot turistične zanimivosti za bližnjo in daljno okolico, potrebno mnogo več kot samo raziskovalna naloga treh osnovnošolk. Veselilo nas je, ker smo bile na terenu povsod prijazno sprejete in naše delo je bilo za nas pomembno.

3. UVOD

V Celju – knežjem mestu, ki je tretje največje mesto v Sloveniji, polno kulturnih in naravnih znamenitosti vam predstavljamo še eno izmed mnogih možnih turističnih ponudb. Ta je nekaj čisto posebnega.

Tu imamo možnost za oddih ali rekreacijo v naravi. Lahko opazujemo živali v njihovem življenjskem prostoru, rastline, ki so tu našle svoj prostor pod soncem, kmete pri vsakdanjih opravilih na poljih, vodo, ki se blešči obsijana s soncem, oblake, ki se preganjajo po nebu. Lahko pa tečemo, kolesarimo, plavamo, se sončimo, drsamo...

Možnosti je še zelo veliko in lahko bi jih bilo še veliko več. Govorimo o Šmartinskem jezeru, ki je ime dobilo po občini Šmartno v Rožni dolini.

Jezero je akumulacijsko, nastalo je leta 1970, zaradi zaščite Celja pred visokimi vodami s severa. Mesto so v preteklosti večkrat zalile poplave, ki so

naredile vsako leto več škode. Mestni možje so iskali rešitve in regulacija vod na celjskem je bila najprimernejša rešitev.

Jezero so zgradili nad naseljem Dobrova. Postavili so pregrado, za katero se zadržujejo vse padavinske vode z dvanajst kvadratnih kilometrov velikega območja, in jo poimenovali »Pregrada Loče«. Pregrada je nasutega tipa, kar pomeni, da so za nasip pregrade uporabili kar materiale iz bližnje okolice jezera.

Nastalo je jezero, katerega gladina ima približno na 264 m nadmorske višine. V jezeru je okoli 3,7 milijonov kubičnih metrov vode, površina jezera pa zavzema 87 ha zemeljske površine.

Jezero se kar samo ponuja, da bi turizem ob njem postal pomembna dejavnost na bližnjem območju mesta Celja. Koliko idej in predlogov je že nastalo za

dober in potrjen program! Vendar pa še vedno ni enotnosti med obema občinama in krajevnimi skupnostmi, ki pokrivajo ta teren. Mestna občina Celje se je odločila, da bo načrtno vlagala v razvoj in s široko ponudbo različnih proizvodov skrbela za »mehki turizem«.

Postavile smo nekaj hipotez, ki jih skušamo z različnimi metodami raziskovanja bolj ali manj potrditi. Pri tem pa nam bodo pomagale izbrane metode raziskovana.

Hipoteze:

- 1. Predpostavljamo, da prebivalci Celja in okolice želijo ožvitev turistične ponudbe Šmartinskega jezera.*
- 2. Predpostavljamo, da bo izvedena anketa pozitivno odgovorila na prvo hipotezo.*
- 3. Predpostavljamo, da širša družbena skupnost ne najde načina za ožvitev te čudovite turistične možnosti.*

Za pridobivanje mnenj, izjav, predlogov in pobud smo izbrali pogovor, intervju in anketo. Skozi besedilo naloge se bomo ves čas opirale prav na rezultate tako pridobljenih podatkov. V oporo in podkrepitev pa smo uporabljale še literaturo, ki smo jo na to temo našle v Osrednji knjižnici Celje.

3.1.MNENJE STROKOVNJAKOV

Mesto Celje ima v hidrološkem pomenu najneugodnejšo lego med vsemi slovenskimi mesti. Ta pomembna ugotovitev zaključuje temeljni elaborat Vodnogospodarske osnove povodja Savinje iz leta 1960. Zaradi hudih posledic, ki so jih v preteklosti povzročili neurejeni vodotoki, so bile poplave v Celju pogoste, mnogokrat tudi katastrofalne. Z regulacijo Savinje se je število poplav zmanjšalo, a se je zaradi neurejenih pritokov Savinje povečala velikost poplav. To dokazuje poplava iz leta 1954, ki je bila ena izmed največjih, ki so jo povzročile visoke vode Hudinje, Voglajne, Ložnice, Koprivnice in Sušnice.

Celje se je hotelo razvijati in širiti. Širitev je bila možna le na edina prosta zemljišča, ki so bila večinoma poplavljena. Tedanja *Skupščina občine Celje* je za načrtovani razvoj mesta naročila izdelavo prostorskega načrta. Poglavje o urejanju voda in ukrepi za zmanjšanje poplav imajo tu pomembno mesto. Zanimiva je odločnost, ki so jo sestavljalci tega dokumenta sprejeli kot obvezo. Citiram: *»Zato ni moč še nadalje odlašati z urejanjem celjskih vodotokov, ampak je treba regulacijskim delom, kot najvažnejšim investicijam za izgradnjo Celja, dati vso prednost«.*

S tem napotkom so začeli zbirati finančna sredstva in urejati vode na celjskem območju. Z zgraditvijo pregrade Loče in z nastankom Šmartinskega jezera je bila omogočena gradnja novejšega dela mesta Celja na Lavi in na Ostrožnem, kjer so bila zemljišča nekdanj mokra in poplavljena. Izvesti pa je bilo mogoče tudi komunalno opremljenost mesta.

Tudi umetno jezero, kot je Šmartinsko, ima velik ekološki in gospodarski pomen, zato je treba z njim razumno ravnati. Ta zavest je potrebna prav sedaj, ko poskušajo uveljaviti na jezeru nove dejavnosti. Upravljanje s Šmartinskim jezerom je treba prilagoditi mejam naravnega ravnovesja vode, ki ne dopušča prevelikih obremenitev. Raba jezera je tesno povezana s kakovostjo vode. Če bomo preprečili onesnaženje jezera s strupenimi snovmi in omogočili ohranjanje naravnega ravnovesja jezerskih ekosistemov, bomo lahko zagotovili večnamensko uporabo Šmartinskega jezera.

Vodo v Šmartinskem jezeru onesnažujejo izcedne vode iz gnojišč, škodljivo pa je tudi gnojenje travnikov.

Jezerska voda vsebuje različne količine raztopljenih plinov, soli, organskih in anorganskih spojin. In sicer: kisik, fosfor, dušik in dušikove spojine, ogljikov dioksid, sulfati in sulfidi.

Da bi lahko nadaljevali razvoj dejavnosti ob Šmartinskem jezeru, bi bilo potrebno izvesti naslednje sanacijske ukrepe:

- zaščititi jezero z določitvijo varovalnih pasov,
- zgraditi sistem čiščenja odpadnih voda,
- preprečiti odlaganje odpadkov v okolje,
- upoštevati ihtiološke omejitve,
- upoštevati omejitve posegov v gozdnem prostoru,
- upoštevati omejitve posegov na kmetijskih površinah ob jezeru,
- upoštevati omejitve posegov zaradi varovanja kulturne in naravne dediščine.

Župan mestne občine Celje, g. Bojan Šrot, pravi: »...Šmartinsko jezero dobiva novo podobo in vsebino. Mestna občina Celje si močno prizadeva, da bi oživila jezero in ob njem spodbudila turistični razvoj. Pred Mestno občino

je še veliko nalog, ki jih mora izpolniti, da bo Šmartinsko jezero dobilo turistični pečat. Uresničiti mora veliko pomembnih nalog, med njimi tudi zgraditi kanalizacijsko omrežje, ki bo pomembno vplivalo na kakovost vode v jezeru. Upamo, da se bo Šmartinsko jezero v prihodnje razvilo v pomemben turistični center na Celjskem in bo z naravnimi danostmi in s svojo turistično ponudbo privabljal mnoge obiskovalce.»

Ob vsem povedanem se porodi misel, da se za oživitev turistične dejavnosti na jezeru zavzemajo prav tisti dejavniki, ki so ga pred desetletji ustvarili. Sprašujemo se, ali je namen dovolj resen, ali pa bo to še naprej ostajala le želja tistih, ki bi od projekta živel oziroma sodelovali v ponudbi turistom od blizu in daleč.

3.2.DELO NA TERENU

3.2.1. RAZGOVORI

Naše delo na terenu je bilo zelo aktivno. Tri mlade raziskovalke smo se odpravile na pohod okoli Šmartinskega jezera. Na poti nismo srečale veliko ljudi, saj je bil pust zimski dan. Tisti, ki smo jih srečale, so bili rekreativci, ki skoraj vsak dan nabirajo kondicijo na obrobju jezera. Bilo je tudi nekaj starejših, ki so se sprehajali in uživali v miru, ki ga je tu res veliko. mimoidoče smo prijazno nagovarjale in jim razlagale namen naše raziskave. Bili so zelo presenečeni, da tako mlade razmišljamo o bodočnosti, ki po njihovem še ni tako blizu. Marsikaj smo jih povprašale, svoje odgovore pa so nam posredovali v anketi. Ko smo k sodelovanju v anketi povabile tudi mimoidoče v bližnjih naseljih, jih je mnogo odgovorilo, da si v lepem in toplem vremenu pogosto prečistijo pljuča na čudovitih prostorčkih ob jezeru.

3.2.1.1. NA KMETIJAH

Ustavile smo se na nekaj domačijah in se pogovarjale z gospodarji in gospodinjami. Večina med njimi že zelo dolgo živi ob jezeru in so nanj navezani. Ob jezeru radi živijo, vendar rib ne lovijo, pa tudi kopajo se ne v njem. Življenje ob vodi jim je všeč in nekateri so celo zadovoljni, ker ni večjega turističnega razcveta, saj bi to pomenilo več ljudi in s tem seveda manj miru. Drugi pa vidijo tudi svojo priložnost v primeru oživitve turistične ponudbe tod okoli.

Nekatere kmetije segajo čisto do vode, pa nas je zanimalo ali so lastniki zemljišč pripravljene del svojega zemljišča ob vodi prodati v turistične namene. Kmetje seveda nimajo tega interesa, saj so zneski, ki so jim bili ponujeni, premajhni. Očitno bi morala občinska uprava globlje seči v žep, da bi omehčala kmete in bi ti bili pripravljene prodati svoja zemljišča v turistične namene. Ti kmetje so namreč že precej izgubili, ko so leta 1977 jezero naredili in je njihova zemljišča zalila voda.

Domačini vedo povedati, da je tu od turistov in drugih obiskovalcev jezera največ ribičev. Ti so najbolj vztrajni in s svojimi trnki čakajo ure in ure, da bi ujeli največjo ribo. Jezero je res polno različnih vrst rib, tako da vztrajni ribiči nikoli ne ostanejo praznih rok in se njihovo čakanje ponavadi res izplača.

Tisti pa, ki rib ne znamo loviti sami, jih lahko poskusimo v manjši restavraciji ob jezeru, kjer strežejo z ribami, ulovljenimi v jezeru.

Me smo hitele naprej in izvedele, da se na prizorišču jezera dogajajo, predvsem v toplem delu leta, različne aktivnosti. Vsako leto organizira Plavalna zveza Slovenije tekmovanje v triatlonu. Takrat se zberejo triatlonci iz vse Slovenije in za dva dni razgibajo življenje ob jezeru.

Posebnost našega jezera je skakalnica za smučarske skoke v vodo. V Sloveniji imamo kar nekaj privržencev tega športa in ti radi pridejo na Šmartinsko jezero, kjer se pomerijo v svojih disciplinah.

Na svoj račun pridejo tudi ribiči, ki se večkrat zberejo ob jezeru in tekmujejo kdo bo ujel najdaljšo ribo. Posebno tekmovanje je somijada, na kateri lovijo in iščejo le some. Moramo reči, da so ribe, ki so jih ribiči potegnili iz vode velikokrat prav presenetljivo velike. Natančnejše podatke pa boste izvedeli v nadaljevanju naše naloge.

3.2.1.2. RIBIŠKA DRUŽINA CELJE

Nekega mrzlega večera smo se odpravile tudi v Ribiško družino. Vprašale smo jih, če mogoče poznajo kakšno zgodbo o jezeru, kakšne so ribe, kakšno je jezero, kako je veliko, ali je veliko ribičev? Gospod nam ni znal odgovoriti, dobile smo le ribiško brošurico in njegov elektronski naslov. To je bil najbolj skop in hladen pogovor od vseh kar smo jih opravile.

Po smo končanem intervjuju smo bile malo razočarane, kajti obiskale smo ribiško društvo, pa nam niso znali odgovoriti na nobeno vprašanje. Mogoče smo pričakovale preveč, mogoče je krivo to, ker smo bile same, brez spremstva naše mentorice. Ta je kasneje napisala prijazno pismo gospodu Sandiju Severju in ga prosila za nekaj odgovorov. Žal tudi ga. učiteljica ni imela sreče. Ribiško društvo se ni odzvalo.

3.2.2. V KNJIŽNICI

Tako smo morale odgovore izbrskati nekje drugje. Odpravile smo se v Osrednjo knjižnico Celje, na oddelek za študij. Tam smo o jezeru našle veliko literature. Vse najdeno smo pregledale in si nekaj tudi izposodile. Veliko je bilo časopisnih člankov, ki smo jih prebrale in v njih našle veliko zanimivih novic. Najzanimivejše smo tudi predstavile v naši nalogi.

3.3. ANKETA

Na terenu smo naključnim in nenaključnim sogovornikom ponudile anketo, s pomočjo katere smo dobile odgovore na naša vprašanja v zvezi z razvojem turistične ponudbe Šmartinskega jezera. Večina vprašanih je odgovarjala po naših pričakovanjih, nekateri pa so nas s svojimi odgovori presenetili.

ANKETA

1. Ali pogosto hodite na sprehode v naravo?
 - a) da
 - b) ne

2. Izberete kdaj pot do Šmartinskega jezera?
 - a) da
 - b) ne

3. Ali ob prihodu k jezeru kaj pogrešate?
 - a) da
 - b) ne

4. Se vam zdi, da je Šmartinsko jezero turistično dovolj privlačno za turiste?
 - a) da
 - b) ne

5. Si želite, da bi turistično ponudbo razširili?
 - a) da
 - b) ne

6. Če ste domačin iz okolice jezera, ali ste za razširitev ponudbe pripravljeni prodati del svojega zemljišča?
 - a) da
 - b) ne

7. Ste pripravljeni za razširitev ponudbe vložiti del svojega prostega časa, na primer delovati v lokalnem turističnem društvu in si prizadevati za turistično oživitev prostora?
 - a) da
 - b) ne

8. Ste pripravljeni za razširitev ponudbe vložiti svoja denarna sredstva, mogoče sovlagati v projekt oživitve turistične dejavnosti?
 - a) da
 - b) ne

9. Kaj predlagate za koristno razširitev turistične ponudbe?

- a) športne objekte
- b) gostinske objekte
- c) avtokamp
- d) urejene prostore za piknike
- e) hotel
- f) kmečki turizem
- g) turistične prireditve

10. Kdo bi lahko finančno podprl takšen projekt?

- a) obe občini (Celjska in Vojniška)
 - b) ustanovljena delniška družba
 - c) podjetniki, ki bi kasneje lahko postali lastniki
 - d) drugo (napišite predlog, če ga imate) _____
-

11. Mislite, da sta obe občini zainteresirani za takšen projekt?

- a) da
 - b) ne (zakaj ne) _____
-

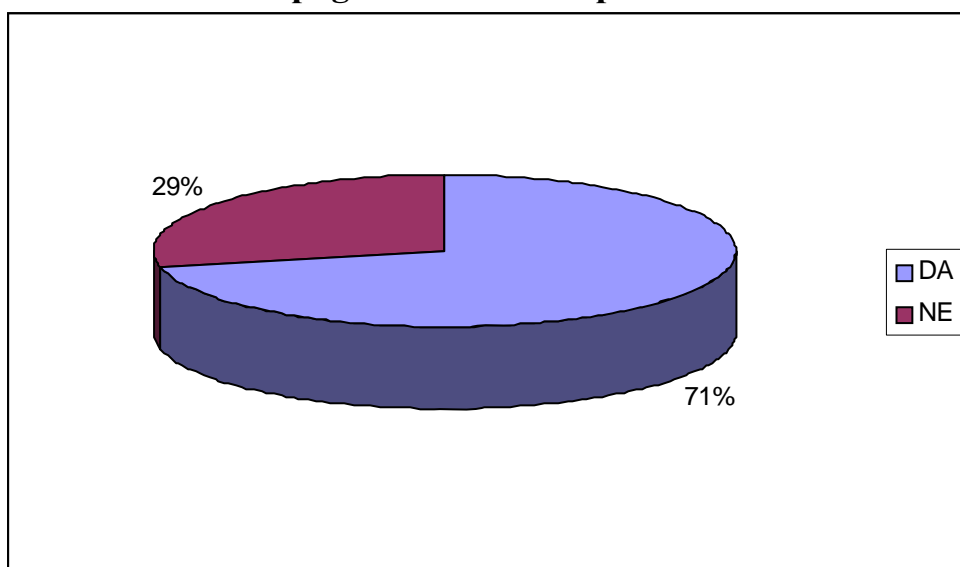
12. Če imate svoj izviren predlog, nam ga prosimo zaupajte in ga zapišite.

Za sodelovanje v anketi, ki naključno izbira anketirance, je anonimna, in se bo uporabila v namene občinske raziskovalne naloge, v projektu »Mladi za Celje«, se vam zahvaljujemo.

Učenke 8.b razreda OŠ LAVA Celje
Katja, Špela, Jana

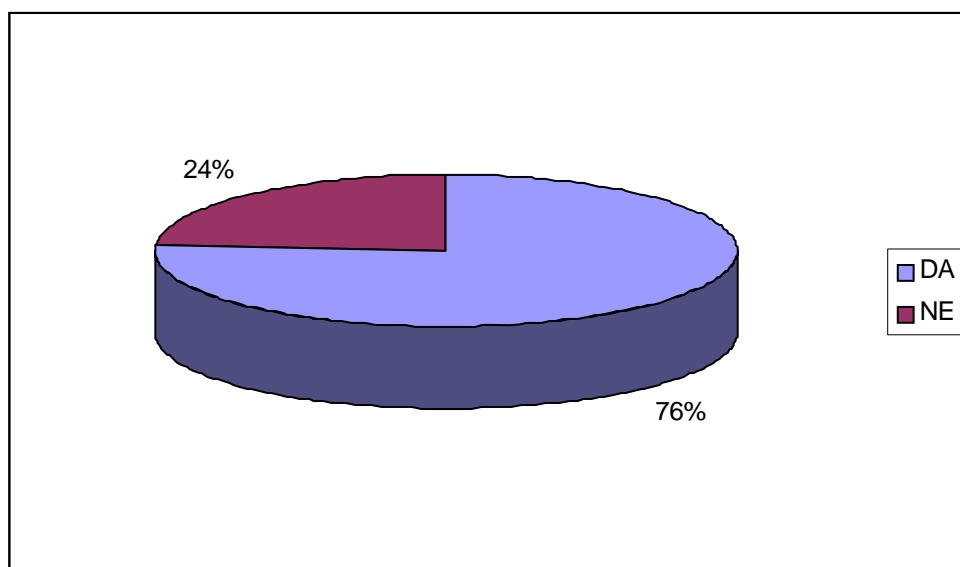
3.3.1. RAZISKOVALNI REZULTATI IN OBDELAVA ANKETE

1. VPRAŠANJE: **Ali pogosto hodite na sprehode v naravo?**

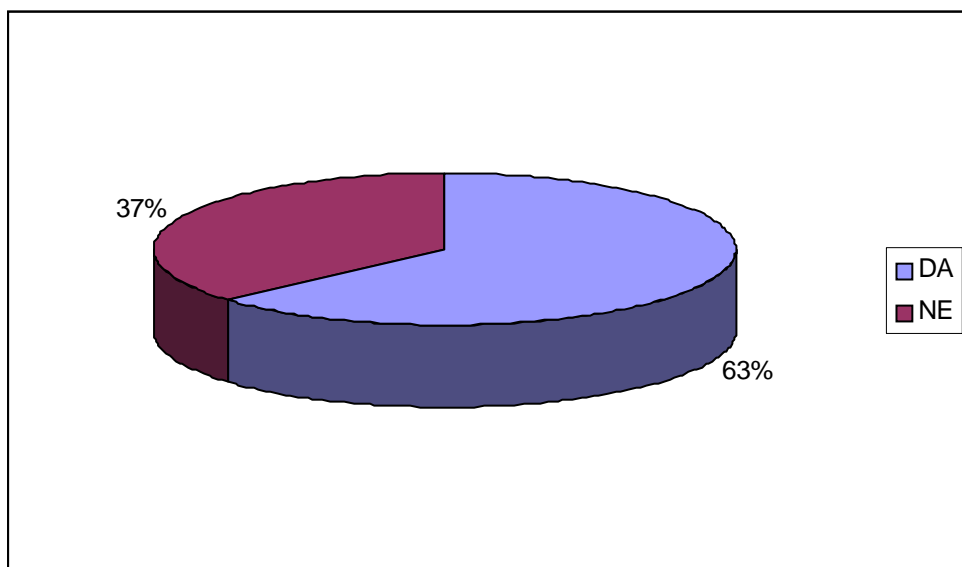
Vprašani so v večini tisti, ki pogosto hodijo v naravo.

2. VPRAŠANJE : **Izberete kdaj pot do Šmartinskega jezera?**

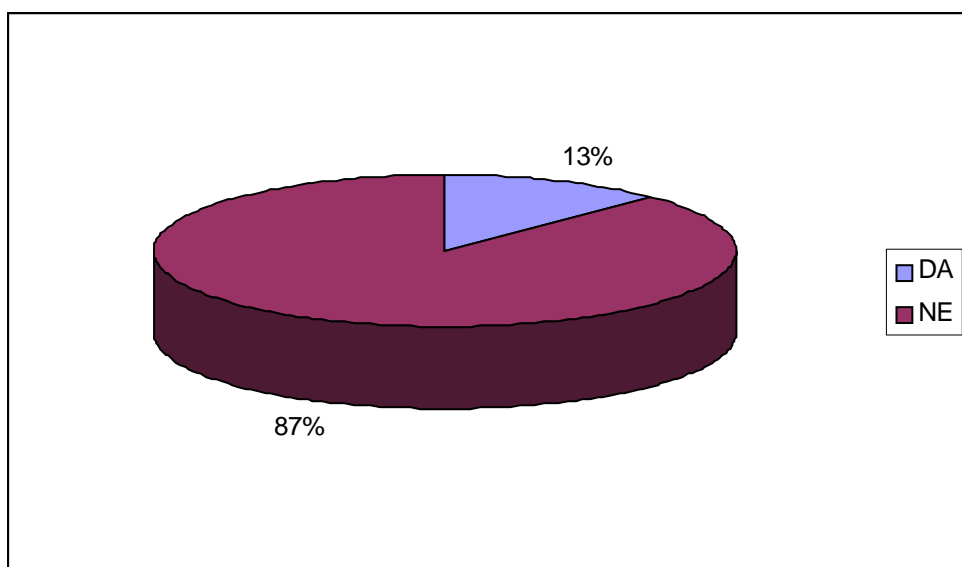
Večina vprašanih se napoti proti jezeru.

3. VPRAŠANJE: Ali ob prihodu k jezeru kaj pogrešate?

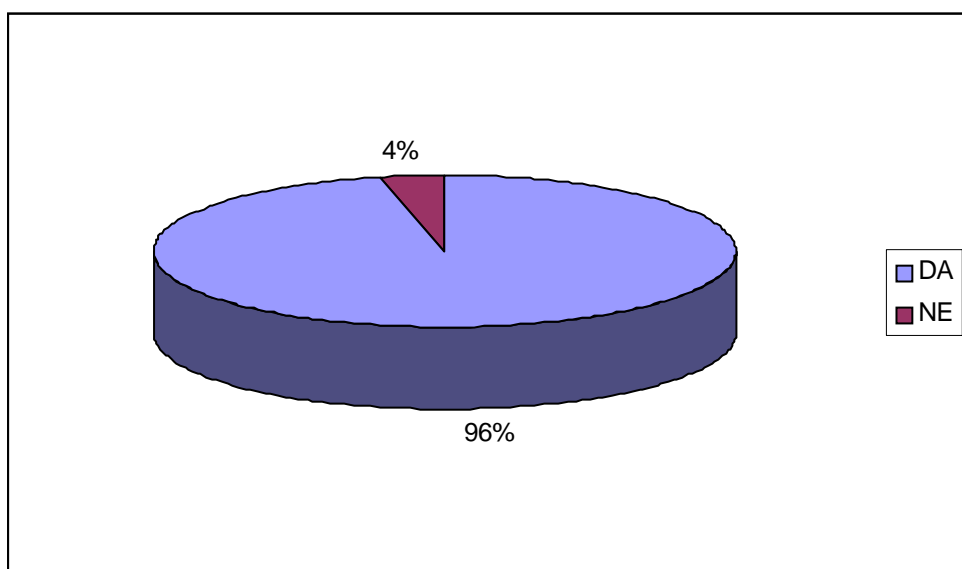
63 % jih na cilju nekaj pogreša . . .

4. VPRAŠANJE: Se vam zdi, da je Šmartinsko jezero turistično dovolj privlačno za turiste?

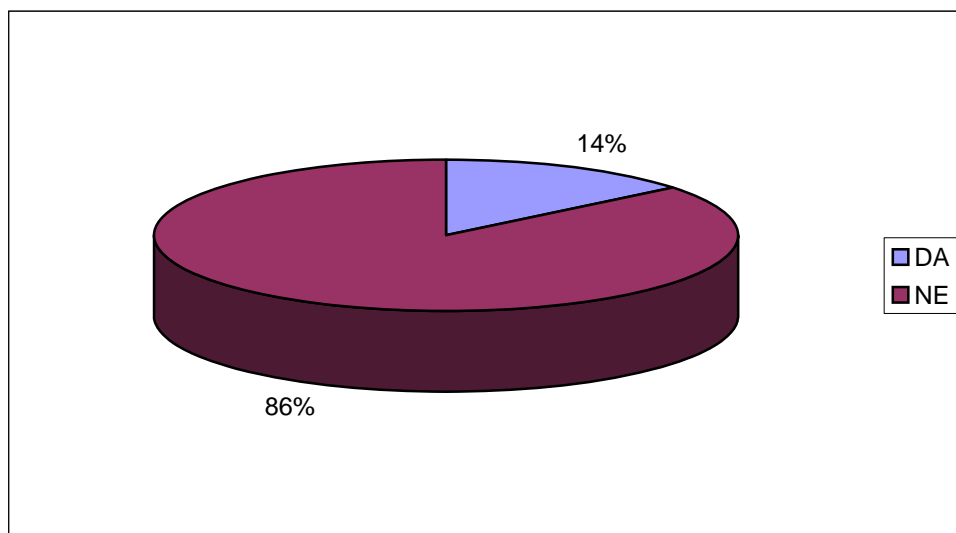
Več kot osem desetih obiskovalcev misli, da jezero ta trenutek ni dovolj turistično privlačno.

5. VPRAŠANJE: Si želite, da bi turistično ponudbo razširili?

Le 4% vprašanih ne zanima pestrejša turistična ponudba

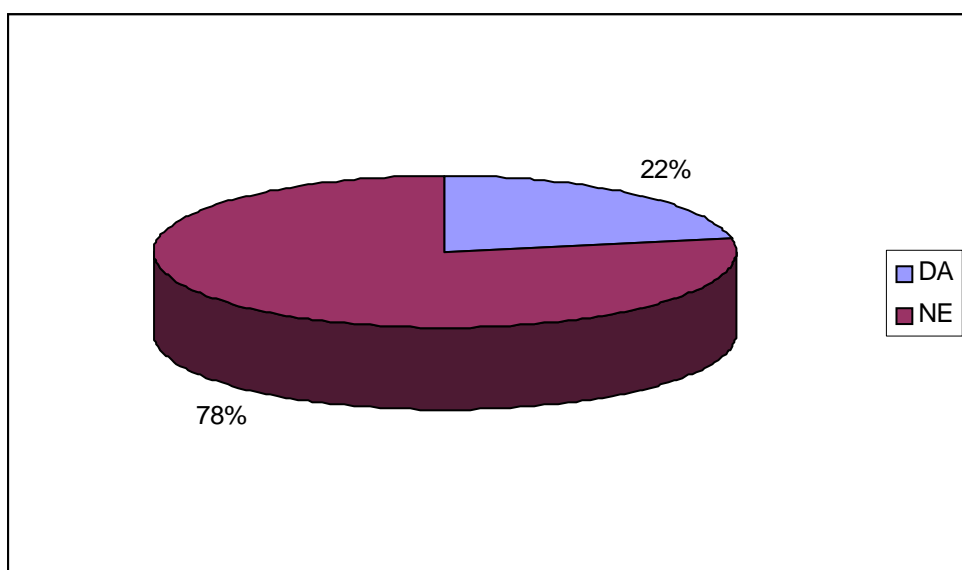
6. VPRAŠANJE: Če ste domačin iz okolice jezera, ali ste za razširitev ponudbe pripravljeni prodati del svojega zemljišča?

Med tistimi, ki so pritrdilno odgovorili na to vprašanje, jih je bilo 8 od 10 vprašanih, kar daje drugačno sliko kot jo statistično prikazuje graf, ker ostali niso bili lastniki zemljišč ob jezeru. Ta odgovor nam pove, da so kmetje in

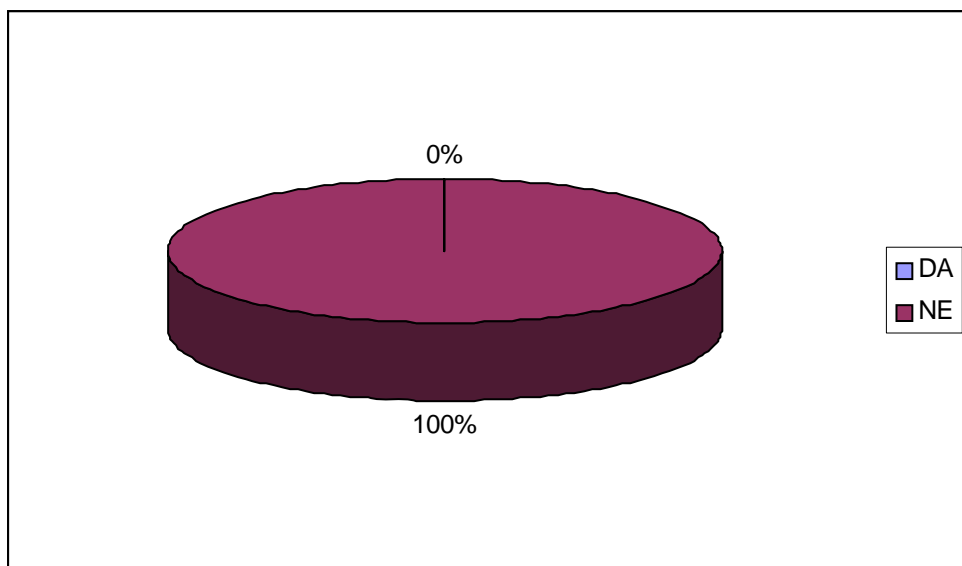
lastniki zemlje ob jezeru zainteresirani za razvoj turizma, ker bi to pomenilo tudi njihovo priložnost za zaslužek.

7. VPRAŠANJE : Ste pripravljeni za razširitev ponudbe vložiti del svojega prostega časa, na primer delovati v lokalnem turističnem društvu in si prizadevati za turistično oživitev prostora?

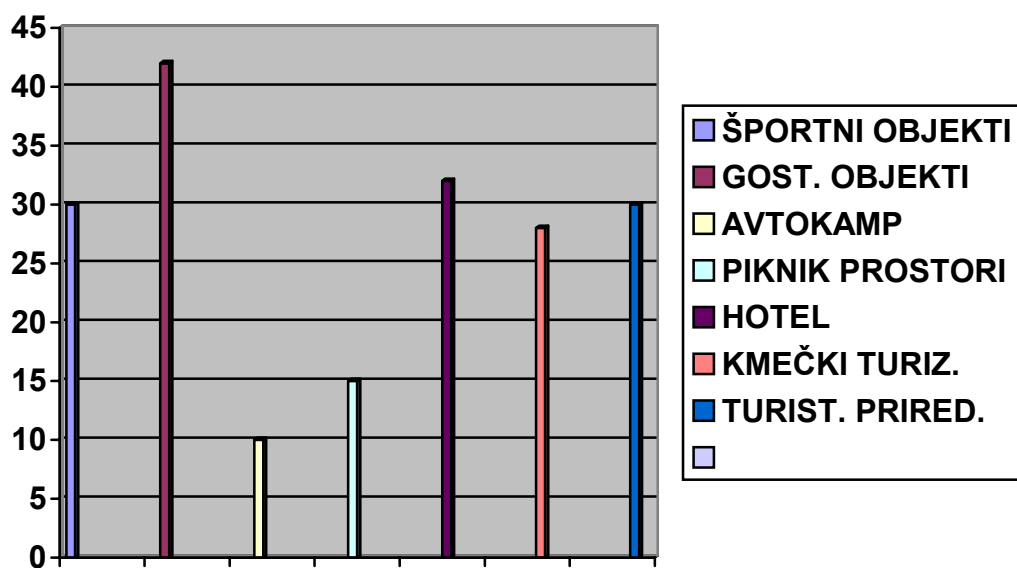
Na zanimivo vprašanje smo dobile prav tako zanimiv odgovor. 22 % vprašanih so ljudje, ki so pripravljeni delovati v društvu za turistični napredek kraja in okolice. Morda pa je prav lokalno turistično društvo tisto, ki bo pobudnik akcije za turistično oživljanje področja, ki bi bilo eno od mnogih po katerih je Celje znamenito.

8. VPRAŠANJE: **Ste pripravljeni za razširitev ponudbe vložiti svoja denarna sredstva, mogoče sovlagati v projekt oživitve turistične dejavnosti?**

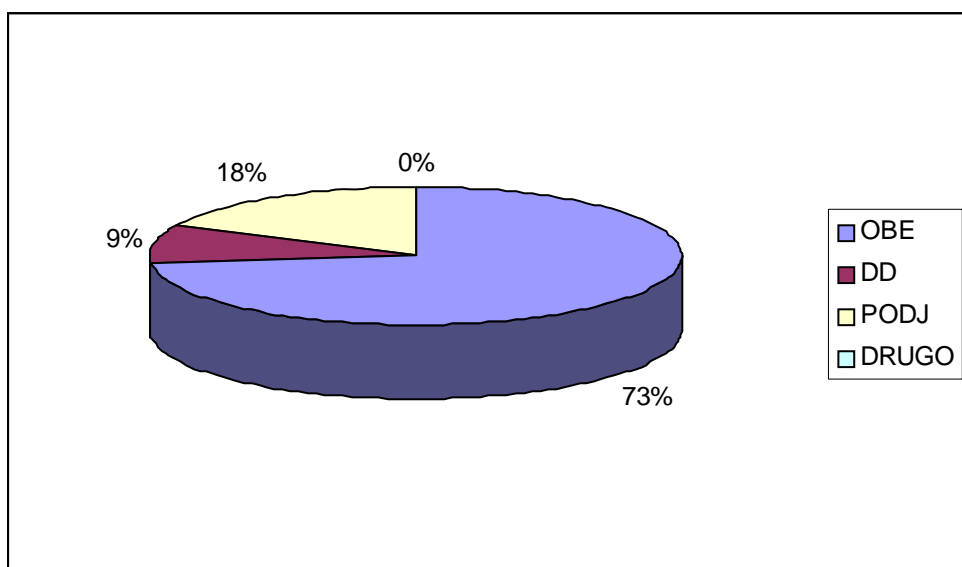

Nihče od vprašanih ni odgovori pritrdilno, da bi lahko vložil lasten denar v zagon in razvoj tega projekta.

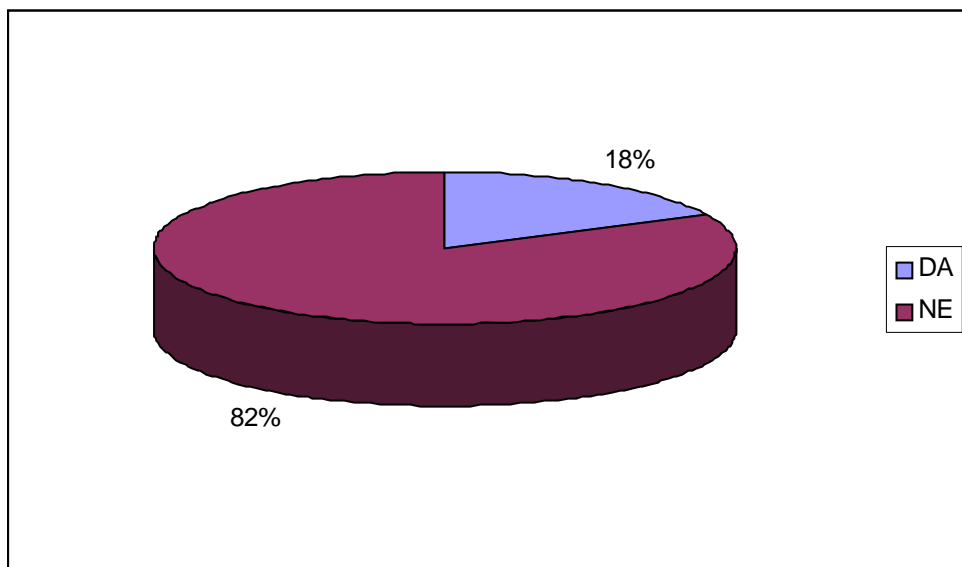
9. VPRAŠANJE : Kaj predlagate za koristno razširitev turistične ponudbe?

10. VPRAŠANJE : Kdo bi lahko finančno podprl takšen projekt?

11. VPRAŠANJE : Mislite, da sta obe občini zainteresirani za takšen projekt?

3.3.2. ANALIZA ANKETE

Analiza ankete je pokazala, da smo pri svojem predvidevanju imele prav. Celjani si želimo popestritve turistične ponudbe ob Šmartinskem jezeru. Žal za to nismo pripravljeni veliko žrtvovati, bi pa radi uživali v naravi nedaleč od svojih domov.

Že odgovori na prvo vprašanje kažejo, da imamo Celjani radi naravo, večkrat poiščemo svoj mir v naravi in veliko vprašanih pride tudi k jezeru, kot smo ugotovili pri drugem vprašanju. Žal se na jezeru dogaja zelo malo in s pomladjo se ta pomanjkljivost še bolj kaže. Kar 63 odstotkov vprašanih je mnenja, da ob jezeru nekaj manjka. Turistična ponudba ob jezeru je, vendar je zelo skromna in premalo zanimiva, kar meni kar 87 odstotkov anketirancev. Ti si želijo razširjeno in obogateno turistično ponudbo, ki bo privlačila turiste. Okoliški kmetje si tudi želijo razširitve ponudbe in so za to pripravljeni prodati del svojih zemljišč, niso pa pripravljeni svojega prostega časa nameniti v turistične namene. So pa drugi ljudje (22% vprašanih), ki bi bili pripravljeni sodelovati v društvu, ki bi skrbelo za turistični razvoj jezera.

Nihče od vprašanih ne želi vložiti svojega denarja v projekt, ki bi omogočil poživitev turizma ob jezeru. To je seveda lahko zelo tvegana naložba, lahko pa postane prava zlata jama.

S sredstvi, ki bi bila zbrana na različne načine, bi lahko uresničili marsikatero idejo za poživitev dogajanja. Mi smo predlagali kar nekaj rešitev in iz devetega vprašanja je razvidno, da si anketiranci najbolj želijo gostinskih in športnih objektov, hotel in prireditve. Tudi turistične prireditve zanimajo polovico anketirancev, skoraj toliko pa je zainteresiranih za turistične kmetije.

Vse to je izvedljivo le z zadostno količino sredstev, ki bi jih morali po mnenju vprašanih priskrbeti v obeh občinah. V letnih proračunskih načrtih bi obe občini morali nameniti denar za razvoj Šmartinskega jezera in kmalu bi se jim sredstva pričela vračati.

Žal v občini nihče nima veliko zaupanja, saj vprašani menijo, da na občini ni sredstev in tudi pravega interesa ni.

4. NAŠ PREDLOG TURISTIČNE PONUDBE

Šmartinsko jezero je v turistične namene premalo izkoriščeno. Zato bi bilo potrebno veliko truda, sredstev in dobre volje, da bi celotno področje z jezerom in ob jezeru spremenili v turistično točko, ki bi privabljala vedno nove turiste. To, kar se na jezeru in ob jezeru že dogaja, je veliko premalo, zato smo se odločile, da izdelamo svoj načrt turističnega razvoja Šmartinskega jezera.

4.1. ŠMARTI

Prva stvar, ki jo ta kraj potrebuje je atrakcija. Lahko bi si na osnovi zgodb, ki krožijo med ljudmi, izmislili žival in jo poimenovali Šmarti.

Šmarti je žival, nekakšen pošastek, velik več kot pet metrov, temno zelene barve in po obliki najbolj spominja na soma. Možno je celo, da je to som, saj ga ni nihče zares videl. Fotografiral ga še ni nihče, potapljači ga še niso srečali, ribiči pa vedo o njem povedati marsikaj. Tudi zmajarji, ki jadrajo po

nebu nad Šmartinskim jezerom, vedo povedati, da so opazili v vodi veliko temno liso v obliki soma, le da je precej večja, kot so običajni somi. Včasih je pri miru včasih pa se čisto počasi premika, kot da bi plavala. Zgodbe o njem bi lahko spominjale na pošast Nessi in škotskega jezera.

Pripovedujejo, da se Šmarti zadržuje predvsem na severnem delu jezera. Tam leži potopljena kmetija, ki naj bi bila sedaj dom našega junaka. Potapljači so se že večkrat potapljali z namenom, da bi ugotovili kaj plava v vodi. Iskali so ga s sonarji, vendar se je očitno vedno zakopal v blato tako globoko, da ga nikoli niso odkrili. Ob tej potopljeni kmečki hiši leži tudi stara jablana in hlev, zato je tu težko plavati, Šmarti pa ima veliko možnosti za skrivališča.

Ribiči so se povezali tudi z raziskovalci s Škotske, ki proučujejo Nessi in ti so pripravljene priti pogledat, kaj imamo mi skrito v jezeru. Mogoče bodo odkrili kaj novega in zaneslivejšega.

Ribiči ugotavljajo, da kljub rednemu vlaganju mladih rib v jezero, le teh primanjkuje. Očitno se nekdo z njimi prehranjuje, saj poginile niso.

4.2. REKLAMA

Predlagamo, da bi izdelali reklamni material, ki bi informiral in pritegnil turiste. To bi lahko bili letaki, ki bi bili dostopni v turističnih pisarnah in hotelih. Na letakih bi bile zarisane vse poti, ki vodijo k jezeru. Posebni letaki bi označevali vse pešpoti, kolesarske poti in poti za jezenje, prav tako pa tudi opazovalne točke in prostore za piknik. Manjkati ne bi smele lokacije vseh gostinskih objektov.

Izdelovali bi različne spominke, ki bi spominjali na Šmartija in s tem na Šmartinsko jezero. Najprimernejši so obeski za ključe, razglednice, okraski in

drugi manjši izdelki, ki niso dragi, vendar so dovolj zgovorni. Takšne izdelke bi ljudje kupovali in s tem delali dodatno reklamo za naše jezero.

Velik pomen danes ima tudi internet. Izdelati bi morali svojo spletno stran, kjer bi objavljali najnovejše zgodbe in dogodivščine očitcev Šmartija in seveda celotno turistično ponudbo ob jezeru. Te zgodbe bi lahko tudi zbrali in uredili v knjigo, ki bi bila naprodaj tudi v knjigarnah.

Razmišljale smo tudi o manjših informativno-turističnih centrih, kjer bi lahko obiskovalci dobili tako informacije o turistični ponudbi, ki jim je na voljo, kot informacije o Šmartiju. Tam bi lahko dobili prospekte in letake, kupili bi lahko tudi spominke. V takšnih pisarnah bi bile tudi knjige vtisov, kamor bi lahko vpisovali svoje vtise in doživetja, morda celo srečanje z živaljo. Mi bi potem to redno pregledovali in objavljali na internetu.

Lahko bi se tudi povezali z različnimi turističnimi agencijami, ki bi v svojo ponudbo vključile tudi ogled Šmartinskega jezera in Šmartija.

Velik odziv bi lahko pričakovali tudi na natečajih za najboljši posnetek jezera ali Šmartija, ki do zdaj še ni bil fotografiran. Za nagrado bi lahko bila ena od storitev brezplačna, kar bi tudi razveselilo obiskovalce.

4.3. NASTANITEV TURISTOV

Za ljudi, ki bi prišli na jezero od daleč, bi bilo potrebno urediti nastanitev. Zamislile smo si hotelsko naselje, ki bi se čimbolj stapljalo z okolico. Vsekakor ne bi postavili velikega hotela, ampak hotelsko vas z ličnimi lesenimi hiškami, ki bi gostom nudile vse potrebno za bivanje. Vas bi bila povezana s hotelom, kjer bi se gostje lahko prehranjevali in uživali druge ugodnosti hotelske ponudbe. S tem mislimo na savne, kozmetične salone, masažne centre, fitness studie in še mnogo drugih dejavnosti.

Dobro pa bilo tudi spodbuditi okoliške kmetije v dejavnosti, ki so vedno bolj zanimive. To je kmečki turizem, ki s svojo ponudbo lahko zadovolji še tako zahtevnega turista. Turistične kmetije bi goste razvajale tako s kulinarčno ponudbo, kot tudi z nastanitvami in ostalimi aktivnostmi, ki jih ponujajo turistične kmetije drugod po Sloveniji.

Še vedno je tu možnost, da bi gostje bivali v samem centru Celja, kjer že imamo hotele s tradicijo in bi prihajali na jezero od tam. Ta možnost bi bila predvsem za tiste turiste, ki bi radi videli in doživeli Celje s širšo okolico in ne samo Šmartinskega jezera.

V širši okolici Celja imamo že nekaj turističnih krajev s svojo ponudbo in lahko bi se povezali tudi z njimi. Tako bi lahko gostje v Dobrni, Zrečah, Laškem svoje bivanje in dopustovanje popestrili z obiskom Šmartinskega jezera.

4.4. REKREACIJA

Sama narava ob jezeru kar sama kliče po različnih dejavnostih v naravi. Prva stvar, ki bi jo morali urediti, so sprehajalne poti. Okrog jezera bi morali speljati pešpot za vse tiste, ki bi si želeli sprehodov v naravi. Ob pešpoti bi postavili klopce, da bi se sprehajalci lahko spočili, opazovali jezero ali pa preprosto uživali v naravi.

Seveda ne bi smeli pozabiti na koše za smeti in na teleskope, s katerimi bi si posamezne točke lahko bolj natančno ogledali. Teleskopi bi bili gibljivi, ob njih pa table s sliko jezera, ki se vidi s te toče. Na tabli bi bili označeni pomembnejši kraji (hoteli, restavracije, informacijsko-turistične pisarne, ceste, kraji...) in seveda mesta, kjer se Šmarti zadržuje. Tako bi imeli sprehajalci več možnosti, da Šmartija vidijo na lastne oči.

Struktura terena ob jezeru daje veliko možnosti tudi za kolesarje. Zato bi potrebovali tudi ob jezeru kolesarsko pot, ki bi bila fizično ločena od pešpoti, da ne bi bili pešci ogroženi. Kolesa bi tudi izposojali. Zanimiva so kolesa za več ljudi hkrati in ta nudijo tudi veliko zabave. Torej bi bilo dobro pripraviti tudi takšno ponudbo.

Razgibano površje ob jezeru kar kliče po ureditvi golf igrišča, saj postaja tudi ta šport pri nas vedno bolj priljubljen. Del travnikov bi torej ogradili in uredili golf igrišče. Ta način rekreacije je zelo dobrodošel, saj ne moti okolja niti s svojim igriščem, ki je naravno, niti s svojo dejavnostjo, ki ni hrupna.

Seveda bi bila dobrodošla tudi igrišča za tenis, košarko in rokomet, ki nudijo možnosti za rekreacijo številnim gostom. Hkrati bi bila ta igrišča primerna za aktivne priprave posameznih ekip športnikov, ki bi tu lahko trenirali v miru in prijetnem okolju.

V svojih razmišljanjih smo se spomnile tudi na konje. Te živali nam razen svoje lepote nudijo tudi ježo, ki bi bila v tem okolju zelo prijetna. Poti za ježo bi bile speljane tudi po gozdovih, ki rastejo v neposredni bližino jezera. Na vrhu gričkov bi spet postavili teleskope s tablamami za boljšo orientacijo.

Poleti se v jezeru kopajo in dobro bi bilo, da bi uredili plažo s tuši. Potrebno bi bilo nasuti pesek, označiti do kot je plavanje varno in natančno pregledati kakovost vode.

Takšna plaža bi potrebovala še možnost izposoje ležalnikov, senčnikov, morda tudi manjših čolničkov. Seveda tu ne sme manjkati lokal z osvežilnimi pijačami in možnostjo okrepčila.

Naturisti imajo že urejeno kopališče tuši na plaži, potrebno bi jih bilo le še malo bolj popularizirati, da bi jih prišlo še več.

4.4.1. REKREACIJA POZIMI

Danes pozimi jezero sameva. Posamezniki, ki zaidejo v tem letnem času k jezeru, nimajo tu kaj početi, kaj šele pojesti ali spiti. To se mora spremeniti. Lokali, ki bi delovali poleti, bi morali biti odprti tudi pozimi. Lahko bi uredili proge za tek na smučeh ter organizirali možnost izposoje tekaških smučí.

Nobenih težav tudi ne bi smelo predstavljati zamrzovanje manjše površine za rekreativne drsalce. Jezero sicer občasno zamrzne, toda tu preti veliko nevarnosti. Veliko bolj primerno je zamrzovanje na kopnem. Ljudem bi lahko ponudili tople napitke neposredno ob drsališču ali jih povabili v številne lokale.

4.5. GOSTINSKA PONUDBA

V nalogi smo že večkrat omenile lokale in hotele. Sedaj bomo le bolj natančno opredelile, kaj si predstavljamo.

Hotel bi bil samo eden in še to ne velik, saj je zelo pomembno, da ne izstopa iz okolja. V sklopu tega hotela bi bila hotelska vas, ki bi se raztezala na širšem področju.

Gostinskih lokalov bi moralo biti veliko in to različnih. Potrebujemo tako lokale s hitro hrano, kot tudi restavracije, ki bi goste razvajale z visoko kakovostno hrano. Ob jezeru bi lahko razporedili picerijo in ribjo restavracijo, ki bi s svojo ponudbo privabljala goste. Ti bi ob dobri hrani posedali na terasah, obsijanih s soncem in opazovali jezero v vsej njegovi lepoti.

Dobrodošla bi bila tudi slaščičarna, ki bi poskušala s kakšno čisto posebno sladico prodreti na trg in uspeti. Seveda bi ta sladica s svojo obliko, barvo ali imenom spominjala na Šmartija.

4.6. ZABAVA

Čez dan bi se gostje ukvarjali z najrazličnejšimi dejavnostmi, ki smo jih že predstavili, nekateri pa bi prišli k jezeru le po zabavo.

Lahko bi uvedli novo športno disciplino: Veslanje v čebrih. Po dva in dva bi se spravila v čebre, v roke bi jima dali lesene loparje in z njima bi lahko veslala in potovala po jezeru. Najbolj zagrizeni bi lahko tudi tekmovali.

Jezerska kraljica, ladja, ki že nekaj let skrbi za zabavo in gostinsko ponudbo, je dobra ideja za obliko razvedrila in zabavo. Večkrat na dan popelje goste na krajši izlet z ladjo. Na ladji postrežejo gostom napitke, za hrano pa je poskrbljeno na tistem delu ladje, ki ni mobilna in ostaja pritrjena ves čas k obali. Izleti z ladjo bi lahko bili tudi ponoči, kar bi bilo vsekakor prav posebno doživetje.

Ladja ima eno samo pomanjkljivost; nima prozornega dna. Tako gostje ne morejo videti, kaj se skriva pod vodno gladino. Če bi imeli še ladjo, ki ima takšno dno, bi bile vožnje še zanimivejše.

Gostom bi lahko še ponudili večerne zabave in plese v različnih gostinskih objektih. Marsikdo bi se tudi odločil, da bi pripeljal k jezeru večjo zaključeno družbo na krajši oddih. Tem bi ponudili hrano, pijačo in glasbo. Vse ostalo se ponuja samo.

Večere bi lahko popestrili tudi z vodenim ogledom zvezdnega neba. Potrebovali bi le jasno nebo in manjšo opazovalnico, ki bi podnevi služila opazovanju Šmartija.

Vsekakor bi morali urediti še prostore za piknik. Na različnih lokacijah bi postavili kamine, mize in stole ter dajali to v najem tistim, ki bi želeli imeti ob jezeru piknik in hkrati opazovati naravo in čakati na Šmartija.

5. ZAKLJUČEK

Ideja o razširitvi turistične ponudbe ob Šmartinskem jezeru ni nova. Kljub temu smo se odločile prav za to temo. To je ideja za razvoj turizma v prihodnosti. Potrebno bi bilo zbrati vse načrte, ki so nekoč že bili izdelani, jih preučiti in predlagati končni načrt.

Verjamemo, da bi bilo to, kar smo predvidevale, izvedljivo in tudi uspešno. Živimo namreč v neposredni bližini jezera in vemo, kaj pogrešamo kot prebivalke mesta Celja.

Z raziskavo smo ugotovile, da je med Celjani večina takšnih, ki se z nami strinjajo. Želijo si sprememb na jezeru, želijo si, da bi ob lepih dnevih imeli kam iti, še posebno, ker je blizu doma.

Menimo, da smo za raziskavo uporabile primerne metode, kar nam kaže naslednja analiza in potrjene postavljene hipoteze.

Kar 71 odstotkov vprašanih se pogosto sprehaja in 76 odstotkov za cilj izbere jezero. Več kot 6 desetih pa jih na cilju nekaj pogreša. Če 87 odstotkov anketiranih meni, da jezero ni dovolj turistično privlačno, kar 96 odstotkov pa si želi razširjene ponudbe, potem ti podatki dovolj trdno potrjujejo našo prvo hipotezo, da prebivalci Celja in okolice želijo oživitve turistične ponudbe na jezeru. Z odgovori na prvih pet vprašanj ankete tako potrjujemo kar dve naši hipotezi. *To pomeni, da si prebivalci želijo oživitve dejavnosti na jezru, kar smo z drugo hipotezo pravilno predvidevale.*

V drugem delu ankete iščemo konkretne možnosti za oživitve dejavnosti. Odgovori nam ne dajejo spodbudnih rezultatov.

Na vprašanje anketirancev-domačinov, jih je osem od desetih odgovorilo pritrdilno, kar kaže, da si lastniki kmetij ob jezeru želijo, da bi se jim odprla priložnost. Iz pogovorov z njimi je bilo mogoče razbrati, da bi turistična kmetija z rekreacijsko ponudbo (jahanje . . .)lahkko postala tudi zanje boljše prihodnost.

Nihče od vprašanih ni odgovoril, da bi bil lahko sovlagatelj pri uresničevanju projekta. Približno petina pa jih je bila pripravljena sodelovati v turističnem društvu.

Kar 73 odstotkov vseh anketirancev se je odločilo, da bi glavni del bremena morali prevzeti obe občini, že nasledni rezultat pa pokaže, da 82 odstotkov vprašanih meni, da občini nista zainteresirani za projekt.

V tem sklopu odgovorov potrjujemo tretjo hipotezo, *da širša družbena skupnost ne najde načina za oživitev te čudovite turistične ponudbe.*

Vzroki za tako stanje so lahko tema za naslednjo raziskavo, ise je bo morda kdo lotil. Ali pa se bo našel kdo od novodobnih imetnikov kapitala in bo zaslutil, da ga tuka čaka nova možnost, da oplemeniti svoj kapital.

Če pa se posvetimo odgovorom na deveto vprašanje, nam odgovor povedo, da si uporabniki želijo visoko in pestro turistično gostinsko ponudbo. To pa nam lahko vliva upanje . . .

Vse vprašane, ki so se pripravljene vključiti v delo turističnih društev, bi lahko zaposlili z razmišljanjem o načinu prodiranja ideje v čim širšo javnost, povezovanjem z organi turizma v regiji in državi, z iskanjem možnosti in načini reklamiranja.

Naši predlogi v nalogi v nalogi, ne bi samo popestrili turistične ponudbe, ampak bi tudi Celjanom dali več možnosti za rekreacijo in sprostitvev, ki bi bila v njihovi bližini.

Do same izvedbe ideje je še daleč. Potrebno bo najti takšne ljudi ali podjetja, ki bodo pripravljene vlagati. Župana obeh občin sta nam povedala, da si oživitve Šmartinskega jezera želita, vendar občini sami nimata sredstev.

Predlagamo ustanovitev delniške družbe, ki bi bila ustanovljena iz lastnikov. Na Celjskem imamo veliko podjetnikov, ki bi bili morda pripravljene vlagati v turistično dejavnost, le spodbuditi bi jih bilo treba.

Ideja je realna in jo bomo v pisni obliki posredovale na občino, nekaterim večjim podjetnikom in turističnim društvom.

6. LITERATURA

1. VOLFAND, J.: Šmartinsko jezero: 30 let. Celje : Fit media, 2000.
2. KOCUVAN-Polutnik, A.: Krajinska zasnova Šmartinskega jezera. Celje: Fit media, 2000. Str. 38 - 47.
3. PIANO, B.: Kino dom končal ob Šmartinskem jezeru. V Delo. 46(14.8.2004)189. Str. 3.
4. SEDLAR, N.M.: Mehiška hrana za politike. V NT&RC. 53 (6.8.1998)31. Str. 17.
5. J.,B.: Somi, da te kap. V NT&RC. 53(3.9.1998)35. Str.43.
6. A.,B.: Glava za spomin. V NT&RC. 53(3.9.1998)35. Str.43.
7. JERANKO, B., STAMEJČIČ, I.: Labodi, razpeti med severom in jugom. V NT&RC. 53(17.12.1998)50. Str.15.
8. BERNARD, J.: Najprej kanalizacija, nato turizem. V NT&RC. 58(10.7.2003)28. Str.12.
9. KRAMER, F.: Je some nosila polna luna? V Večer. 54(14.5.1998)109. Str. 14.
10. LEDNIK, A.: Občutka, da si rešil življenje, ni mogoče opisati. V Večer. 54(30.7.1998)174. Str. 15.
11. KRAMER, F.: Tega, kar zmajarji vidijo, ribiči ne ulovijo. V Večer. 54(26.8.1998)196. Str. 10.
12. KRAMER, F.: Previdno, v vodi so somi gospodarji. V Večer. 54(4.11.1998)255. Str. 14.
13. KRAMER, F.: Šest ton videmskih krapov v Šmartinskem jezeru. V Večer. 55(25.3.1999)69. Str. 13.

14. PREMŠAK, M.: Do celovite ureditve še daleč. V Večer. 55(22.7.1999)167. Str. 1.
15. KRAMER, F.: Celjski somi so požrešni, minister pa nič. V Večer. 55(3.11.1999)255. Str. 13.
16. PREMŠAK, M.: Jezero je kot nalašč primerno za mehki turizem. V Večer. 55(25.3.1999)69. Str. 13.
17. PREMŠAK, M.: Dopolnjene krajinske zasnove naj bi odprle poti. V Večer. 56(30.5.2000)123. Str. 15.
18. PREMŠAK, M.: delo je treba začeti takoj. V Večer. 56(1.6.2000)125. Str. 16.
19. RAKUŠA, B.: Polno drznih načrtov, a malo udejanjenega. V Večer. 56(28.7.2000)174. Str. 15.
20. KRAMER, F.: Kar dva dvometrski soma. V Večer. 56(13.9.2000)213. Str. 17.
21. KRAMER, F.: Polurni boj celjskega ribiča z 38 kilogramskim somom. V Večer. 57(28.8.2001)197. Str. 15.
22. LEDNIK, A.: Izplula je Jezerska kraljica. V Večer. 58(4.5.2002)100. Str. 15.
23. PREMŠAK, M.: Kvalitetna dopolnitev krajinske zasnove. V Večer. 58(11.6.2002)132. Str. 19.
24. PREMŠAK, M.: Nove kvalitete Šmartinskega jezera. V Večer. 58(2.10.2002)227. Str. 16.